

de Zesde Trap

de Zesde Trap

schrijver: Babak Taheri

vertaling: Rahmat Zaheri

Schrijver: Babak Taheri
Vertaling: Rahmat Zaheri
Coverontwerp: Zaheri
ISBN: 9789465129570
© Babak Taheri

Proloog

Saïd, in middelbare leeftijd, kwam langzaam en hijgend boven aan de laatste treden van de zesde trap, in de wijk Joesef-Abad van Teheran. Hij bleef staan en streek een hand over zijn bezwete voorhoofd. Dit was zijn plek. Hier kwam hij telkens weer naartoe om zijn gedachten te ordenen, zijn zorgen te verlichten. Hij draaide zich om en keek naar de verweerde marmeren treden, hun randen onregelmatig, afgebrokkeld door de tijd. Aan weerszijden rezen oude en nieuwe gebouwen omhoog, stille getuigen van iedereen die zich over het pad waagde.

In de verte strekte een park zich uit over een heuveltop, een groene oase in de stoffige chaos van de stad. Daarachter tekende de besneeuwde top van de Damavand berg zich scherp af tegen de hemel, ontoegankelijk en trots. Een beek, smal en helder, kronkelde vanaf de berg door het landschap, begeleid door esdoorns met dichte bladerdaken. Hun takken leken een gewelfde galerij, die het pad overschaduwde en verkoeling bracht.

Saïd liet zijn blik glijden naar Mostofi-sstraat, boven aan de trap. Midden door de straat liep een beek, en aan weerszijden stonden statige esdoorns. Het water stortte naast het pad omlaag, verdween in een smalle regenwatergeul bij Abshar-sstraat. Zonlicht scheen door het bladerdak en schilderde bewegende patronen op de oude traptreden. In de schaduw van een muur lag een witte kat, uitgestrekt en loom, alsof hij de warmte volledig had getrotseerd. Toch bewogen zijn oren alert bij elk geluid dat de rust verstoorde.

Op deze warme zomermiddag waren er maar weinig mensen op het pad. Een handvol wandelaars, hun gezichten glanzend van het zweet, bewogen traag. Onder hen een jonge moeder met haar dochtertje. Het meisje, gekleed in een vrolijk gekleurde jurk met een rugzak vol stripfiguren, huppelde opgewekt de trappen op. Haar uitgelaten energie leek in scherpe tegenstelling met haar moeder, gehuld in een zware, zwarte mantel en donkerblauwe hijab, die de hitte haast ondraaglijk maakte.

Toen ze hem passeerden, keek het meisje Saïd nieuwsgierig aan. Haar grote ogen straalden een

kinderlijke openheid uit. Ze glimlachte naar hem, breed en zonder aarzeling. Even voelde Saïd een glimlach op zijn eigen gezicht verschijnen, maar hij keek snel weg. Hij wilde de moeder niet in verlegenheid brengen – hij kende de grenzen die hier golden.

Het vrolijke getjilp van mussen verborgen tussen de takken drong tot hem door. Het geklater van het water in de beek mengde zich met het getjilp, een vormde een rustgevend samenspel van geluiden dat herinneringen opriep. De geur van jasmijn dreef op de warme bries. Het bracht een golf van melancholie met zich mee. Saïd ademde diep in, de geur vermengd met een vleugje bitterzoete nostalgie. Zachtjes fluisterde hij: ‘O, Fariba, mijn liefste, waar ben je?’

1

Hij haalde een sigaret uit de borstzak van zijn overhemd, stak hem aan en nam een diepe trek. Hij hield de rook even vast, liet hem langzaam ontsnappen en staarde over de zesde trap terwijl de zon het landschap in een gouden gloed zette. Zijn gedachten dwaalden af naar vroeger.

Hij was de jongste van vier kinderen: drie jongens en een meisje. Zijn vader, de jongste kind van een gezin van zeven kinderen kwam uit de groene provincie Mazandaran, aan de zuidelijke kust van de Kaspische Zee, was ook. Hij had Zes broers en een zus.

Het gezin had het zwaar gehad. De opa van Saïds was omgekomen na een val van een dak, waar hij aan het werk was als timmerman. De oudste zoon, nog maar vijftien, nam noodgedwongen de rol van gezinshoofd op zich. Samen met hun moeder wist hij de jongere kinderen groot te brengen.

Saïds vader was de enige die naar school kon gaan. Er was geen school in het dorp, dus moest hij naar de stad, waar hij bij een gastgezin woonde om

onderwijs te kunnen volgen. Hij slaagde erin zijn basisschool af te ronden, een uitzonderlijke prestatie in die tijd. Die opleiding veranderde zijn leven maar de band met zijn broers bleef sterk. Ze hadden elkaar nodig om te overleven, en die les hadden ze nooit vergeten.

Op zijn dertigste verhuisde Saïds vader naar de hoofdstad, Teheran, op zoek naar een beter bestaan. Hij vond werk als ambtenaar en wist zich op te werken. In zijn vrije tijd las hij alles wat hij te pakken kon krijgen: kranten, tijdschriften en dikke boeken van schrijvers zoals Victor Hugo. Zijn liefde voor literatuur drukte een stempel op het gezin. In hun huis stond altijd een kast vol boeken, hoewel niet iedereen de tijd vond om ze te lezen.

In zijn jeugd had Saïds vader sympathie gehad voor de communistische partij. Maar na de militaire coup van 1953 veranderden zijn politieke voorkeuren, en werd hij een aanhanger van de nationalistische partij. Hij had nooit lid willen worden van een partij; hij hield ervan onafhankelijk te blijven. Hij was trots op de status die hij als middenklasser had bereikt en wilde die maar wat graag aan de wereld laten zien.

Zijn hulp en zorgzaamheid voor de familie maakte hem geliefd. Hij haalde een paar van zijn neefjes naar de hoofdstad, hielp ze aan werk en een opleiding. De dankbaarheid die hij daarmee oogstte, bleef voelbaar tijdens de zomers in zijn geboorteplaats, Mazandaran. Zijn kinderen werden er altijd warm ontvangen. Ze zwommen in rivieren, gingen naar het strand en maakten lange wandelingen door de uitgestrekte bossen. Die momenten hadden een onuitwisbare indruk op Saïd achtergelaten.

In Teheran beschermde Saïds vader zijn kinderen streng tegen de buurtkinderen. Hij wilde niet dat ze met hen optrokken, bang dat die hen zouden misleiden. Zijn ambities voor zijn kinderen waren groot. Hij droomde ervan dat ze allemaal arts zouden worden. Zelfs een ingenieursopleiding vond hij al beneden hun stand. Terwijl de vader streng was, probeerde hun moeder daar een balans in te vinden. Ze nam hen vaak mee naar parken in betere buurten, waar ze vrij konden spelen. Toch lapten Saïd en zijn broers de regels van hun vader regelmatig aan hun laars. Zodra hij niet thuis was, sloten ze zich stiekem aan bij de buurtkinderen.

Saïd was altijd een beetje het zorgenkind geweest. Hij had als enige zijn eindexamen niet in één keer gehaald. Twee vakken moest hij overdoen. De teleurstelling van zijn vader voelde als een last die hij nooit helemaal van zich af kon schudden.

Na zijn middelbare school volgde Saïd een eenjarige opleiding tot operatieassistent aan de universiteit van Teheran. Daar ontmoette hij Fariba. Ze was het mooiste meisje van de klas. Haar gezicht was zacht en symmetrisch, haar grote bruine ogen spraken boekdelen. Haar bewegingen hadden iets elegants, iets ongrijpbaars dat Saïd in zijn greep hield. Hij kon zijn blik nauwelijks van haar afhouden.

In de klas wierp hij af en toe stiekem een blik in haar richting, maar hij wist niet hoe hij haar moest benaderen. Telkens als een andere jongen met haar praatte, voelde hij een steek van jaloezie. Het leek alsof iedereen een kans kreeg om haar te leren kennen, behalve hij.

In de eerste twee maanden van hun studie haakten veel studenten al af. Sommigen vonden de opleiding te zwaar of besloten iets anders te gaan doen. Saïd dacht er niet over. Hoe zou hij nu bij Fariba uit de

buurt kunnen blijven? Ze was de reden dat hij iedere dag gemotiveerd naar de universiteit ging. Alleen al in haar nabijheid zijn was genoeg.

Maar de wereld buiten de universiteit stond in brand. Zes maanden na de start van hun studie brak de oorlog tussen Iran en Irak uit. Een conflict dat acht jaar zou duren en het land diep zou tekenen. Elke dag stierven er duizenden aan Iraanse zijde. Soldaten en vrijwilligers, waaronder veel minderjarigen, werden naar de frontlinie gestuurd. De propaganda deed zijn werk. Overal werd gepredikt dat de dood op het slagveld een directe toegang tot het paradijs betekende. En miljoenen geloofden het. Ouders stuurden hun zoons vol trots en overtuiging de oorlog in, hopend op roem en eer.

In steden en dorpen werden dagelijks martelaren begraven. De doden dragende massa's waren niet weg te denken uit het straatbeeld. Het land zuchtte onder chaos en verdriet.

Toen kwam de oproep. Alle mannelijke studenten in medische richtingen, onder wie Saïd, werden verzocht zich te melden om gedurende zes maanden gewonden aan de frontlinie te helpen. De

keuze was geen keuze. Saïd pakte zijn spullen en vertrok samen met zijn vriend Mehran, zonder ooit de moed te hebben gehad om met Fariba te praten. Ze werden eerst met de bus naar een stad in West-Iran gebracht en vervolgens per legervoertuig naar een veldhospitaal aan de frontlinie. Het hospitaal lag in een vallei, strategisch verscholen tussen de bergen.

Bij aankomst werden ze naar een tent gebracht waar ze tussen de diensten door konden rusten. Maar rust was er nauwelijks. De dagen waren gevuld met operaties, het verbinden van wonden en pogingen om levens te redden. De gewonden kwamen in een constante stroom binnen, vaak in kritieke toestand. Het werk was slopend, maar Saïd en Mehran wisten dat ze hier onschatbare ervaring opdeden.

Toen, op een donkere nacht, kwam het bevel om het hospitaal te ontruimen. De vijand was te dicht genaderd. Patiënten, personeel en apparatuur werden met spoed geëvacueerd. Maar er waren drie zwaargewonde soldaten die niet mee konden. Er was geen ruimte meer.

Saïd en Mehran stonden machteloos. Het geknal van granaten kwam steeds dichterbij. De grond trilde onder hun voeten. 'We moeten gaan,' drong een officier aan. Maar Saïd keek naar de drie jonge mannen op de grond. Hij wist dat hij ze niet kon achterlaten.

'We nemen ze mee,' zei hij vastberaden tegen Mehran. Ondanks het gevaar en de uitputting sleepten ze de drie gewonden, vijf kilometer ver, weg van de vuurlinie. Bij een veilige plek vonden ze een lokale boer met een oude vrachtwagen. Hij bracht hen naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis. Dankzij Saïds besluitvaardigheid overleefden de drie soldaten. Zijn moed bleef niet onopgemerkt. Bij terugkeer ontving hij een officiële onderscheiding.

Na zes maanden was Saïds diensttijd voorbij. Hij keerde terug naar de universiteit. Maar Fariba was er niet meer. Ze had haar studie afgerond en werkte nu in een ziekenhuis.

Saïd besloot naast zijn studie een bijbaantje te zoeken om zijn studieschuld af te lossen. Zijn mentor regelde werk voor hem in een ziekenhuis.

Tot zijn verrassing bleek het hetzelfde ziekenhuis waar Fariba werkte.

Op zijn eerste dag werd hij rondgeleid door de hoofdverpleegkundige, een vrouw van middelbare leeftijd met een twinkeling in haar ogen. Ze bracht hem naar de operatieafdeling en wees hem zijn plek. Toen ze een deur opende, zat Fariba daar achter een bureau, verdiept in papierwerk.

Saïd stond even stil. Zijn hart sloeg een slag over. De hoofdverpleegkundige lachte en zei plagend: 'Kijk eens, Fariba. Ik heb een knappe student voor je meegenomen om je team te versterken. Wie weet, misschien klikt het nog tussen jullie.'

Fariba keek op, haar blik kruiste de zijne. Voor het eerst in lange tijd verscheen er een glimlach op Saïds gezicht. Fariba bloosde lichtjes en zei verlegen: 'Ja, ik ken hem. Hij was een van mijn medestudenten.'

Saïds hart maakte een sprongetje. De warme gloed die haar woorden teweegbrachten, was onmiskenbaar. Hij glimlachte voorzichtig, terwijl de

woorden van de hoofdverpleegkundige in zijn hoofd bleven nagalmen.

De hoofdverpleegkundige trok haar wenkbrauwen op en vroeg nieuwsgierig: 'Hoe kan dat nou? Jij hebt al een baan, terwijl hij nog studeert?' Saïd legde kalm uit: 'Ik moest naar de frontlinie om gewonde militairen te helpen. Daardoor liep ik vertraging op.'

De hoofdverpleegkundige knikte begrijpend. Toch kon ze het niet laten om te zeggen: 'Aha, dus je gaat je werk hier ook zeker op z'n militair aanpakken?' Saïd grijnsde en antwoordde met enthousiasme: 'Ik beloof dat ik mijn uiterste best zal doen.'

De ontspannen sfeer die hierdoor ontstond, maakte het moment minder beladen. Fariba wierp hem een korte, veelzeggende blik toe, alsof ze zijn enthousiame waardeerde.

Saïd zette alles op alles om indruk te maken, zowel op zijn collega's als op Fariba. Dankzij de ervaring die hij aan het front had opgedaan, presteerde hij boven verwachting. Hij werkte snel, efficiënt en bleef onder druk kalm, iets wat niet onopgemerkt

bleef in de operatiekamer. Fariba leek het te waarderen, al liet ze er verder weinig van merken.

Stagiaires werden volgens vaste procedures ingezet bij verschillende soorten operaties, zodat hun kennis breed ontwikkeld werd. Toch probeerde Saïd altijd ingedeeld te worden in de operatiekamer waar Fariba werkte. Soms werkte hij zelfs onbetaald, alleen om maar in haar buurt te zijn. Op de dagen dat Fariba niet werkte, voelde het ziekenhuis leeg en zielloos voor hem.

Zijn verlangen naar haar werd met de dag sterker. Ze was als een oase in de woestijn van zijn gedachten. Maar Fariba hield zich afzijdig. Hoewel ze zijn verliefdheid begon op te merken, deed ze er niets mee.

Saïd bouwde een goede band op met zijn collega's, vooral met Nasrin, een warme vrouw van middelbare leeftijd die als mentor fungeerde. Een andere collega, Katajoen, was anesthesieassistent en een goede vriendin van Nasrin. Katajoen deelde Saïds passie voor muziek en speelde se-tar, een traditioneel snaarinstrument. Haar man was een

ervaren muzikant. Door hen leerde Saïd een hechte vriendschap kennen die zijn leven zou verrijken.

Nasrin en Katajoen zagen al snel dat Saïd verliefd was op Fariba. Regelmatig plaagden ze hem hierover, op een vriendelijke, goedbedoelde manier.

Op een dag zei Nasrin tegen hem: ‘Hé, Saïd, je bent zo’n goeie jongen. Kijk eens om je heen. Hier werken genoeg leuke meiden die goed bij je zouden passen. Wil je niet eens iemand uitkiezen en je eigen nestje bouwen?’ Saïd voelde zijn wangen rood kleuren en besepte dat hij zich verraden voelde door zijn eigen onhandigheid. Nasrin vervolgde met een glimlach: ‘Hoe zit het tussen jou en Fariba? Ze is een keurig meisje, toch?’ Saïd schudde haastig zijn hoofd. ‘Er is echt niets tussen ons,’ antwoordde hij met een nerveuze lach. ‘Laat het maar rusten. Ze is fantastisch, maar het zal nooit iets worden tussen ons.’

Nasrin keek hem veelbetekenend aan, maar zei niets meer.

Enkele weken later kwam Fariba zelf naar hem toe. Ze hield een lijst in haar hand en keek hem onderzoekend aan. ‘Hé, Saïd. Er komt een plek vrij

in het nachtteam. Heb je interesse? Als je wilt, kan ik het regelen met personeelszaken.' Saïd hoefde geen moment na te denken. 'Ik wil niets liever,' antwoordde hij snel.

Vanaf die dag werkte hij 's nachts samen met Fariba. De lange, stille uren in het ziekenhuis voelden als een geschenk. Het nachtteam was klein, maar gezellig. Een van zijn collega's was Madjid, een tengere jongen met een vriendelijk gezicht en een lichtbruine huid, afkomstig uit Zuid-Iran. Madjid studeerde anesthesie en werkte alleen in de weekenden.

Tijdens rustige nachten in het ziekenhuis wandelden Saïd en Madjid vaak door de grote, tuin van het ziekenhuis. Terwijl de sterren boven hen fonkelden, praatten ze over hun dromen en de toekomst. Maar voor Saïd was er maar één droom die hem bleef achtervolgen: Fariba.

Ali Reza, een ander lid van het nachtteam, kwam uit Teheran en was een paar jaar ouder dan Saïd. Met zijn grijze ogen en half grijze haren straalde hij een goedgehumeurde energie uit. Zijn typische Tehranse accent en eindeloze grapjes – zelfs over de

meest serieuze onderwerpen – zorgden altijd voor een luchtige sfeer.

Hassan, afkomstig uit Tabriz in de provincie Azerbeidzjan, bracht met zijn krachtige stem en humor eveneens leven in de brouwerij. Zijn accent en geestige uitspraken verlevendigden zelfs de zwaarste nachten, en het team leunde op zijn opgewekte karakter.

Na een week of twee voelde Saïd zich helemaal thuis in Fariba's nachtteam. De warmte en gezelligheid die tussen de teamleden ontstond, maakten de lange diensten eerder een vriendschappelijke samenkomst dan werk.

Tijdens rustige momenten bij de operatiekamer trok het team vaak naar de kantine. Daar deelden ze verhalen, herinneringen en grappen, en wanneer Fariba zich bij hen voegde, genoot Saïd mateloos van haar aanwezigheid. Hij voelde zich onvermoeibaar tijdens lange operaties, zolang zij erbij was.

Saïd had buiten het ziekenhuis een bijzondere vriend, Mehran, met wie hij zijn passie voor muziek

en literatuur deelde. Mehran las poëzie en romans, zelfs tijdens hun dienst in het veldhospitaal. Zijn levensstijl en zelfverzekerde uitstraling inspireerden Saïd. Samen maakten ze wandelingen in de bergen rondom het hospitaal, ondanks het gevaar van beschietingen. De dreunende explosies in de verte vormden een vreemd contrast met de rust die ze in de natuur vonden.

Op een dag nam Mehran Saïd mee naar een familielid die professioneel Tar speelde, een gitaarachtig instrument met een warme klank. Voor Saïd was het een openbaring. Hij besloot te sparen voor zijn eigen Tar en voelde zich dichter bij de muziek dan ooit.

Na het werk volgde Saïd Engelse lessen om zijn carrièrekansen te vergroten. Tot zijn verrassing zat Fariba in dezelfde avondklas. Haar aanwezigheid gaf hem nog meer motivatie.

Tijdens pauzes in het ziekenhuis ging Fariba vaak in een hoek zitten en ze schreef teksten in het Engels. Het leek alsof ze iets met zichzelf uit te vechten had. Saïd kon niet langer toekijken hoe Fariba zich steeds meer in zichzelf keerde. Tijdens

een van hun avonddiensten vroeg hij voorzichtig: 'Fariba, wat is er aan de hand? Waarom lijk je zo verdrietig? Heeft iemand je pijn gedaan? Fariba glimlachte flauwtjes. 'Nee, echt niet. Het is niets bijzonders. Saïd hield aan: 'Waarom schrijf je dan steeds? Het lijkt alsof je ergens mee worstelt. Kan ik iets voor je doen?' Fariba schudde haar hoofd en wimpelde het af. Toch bleef Saïd zich zorgen maken.

Op een rustige donderdagmiddag, tijdens de pauze op de taalschool, liep Saïd naar Fariba toe. Hij aarzelde even, maar zei toen: 'Kan ik je na de les even spreken? Het is belangrijk.' Zijn stem trilde een beetje. Hij had nog nooit eerder een meisje gevraagd om met hem te praten. Zijn hart bonkte, maar hij dwong zichzelf rustig te blijven.

Het laatste lesuur liet hij aan zich voorbijgaan. Buiten, verscholen achter een grote boom, wachtte hij ongeduldig. Toen de bel klonk en de cursisten naar buiten stroomden, zag hij Fariba tussen de anderen lopen. Hij stapte naar voren en liep haar tegemoet.

‘Wat is er?’ vroeg ze direct. Haar donkere ogen keken hem nieuwsgierig aan. ‘Wat wilde je zeggen, Saïd?’

Hij slikte en probeerde zijn zenuwen te onderdrukken. ‘Eerst wil ik je bedanken,’ begon hij zacht. ‘Dat je niet meteen nee hebt gezegd tegen mijn voorstel.’ Maar nog voordat hij verder kon, merkte hij hoe een paar meiden hen van een afstand stonden te bekijken. Hun blikken vol nieuwsgierigheid en misschien ook jaloezie deden hem verstijven.

‘Kunnen we misschien ergens anders naartoe?’ vroeg hij gehaast. Zijn ogen schoten van de meiden terug naar Fariba. Fariba trok haar wenkbrauwen op. ‘Waarom zo geheimzinnig?’ vroeg ze, half plagend. ‘Het lijkt wel alsof je nog nooit met een meisje hebt afgesproken. Wat ben je verlegen, zeg!’ ‘Ik vertel je straks alles,’ zei hij haastig. ‘Maar niet hier. Kunnen we alsjeblieft gaan?’ Ze lachte zachtjes en knikte. ‘Oké, oké. Laten we gaan.’

Saïd voelde een golf van opluchting. Hij leidde haar naar zijn favoriete plek: het Zesde Trappen Pad. Toen ze bovenaan het pad stonden, draaide Fariba zich naar hem om. Haar blik was scherp, maar niet

onvriendelijk. ‘Nou,’ zei ze, ‘wat is het dat je me zo nodig moest vertellen?’

Net op dat moment kwam er iemand langs. Saïd hield meteen zijn mond en wendde zijn blik af. Hij wilde niet dat een vreemde hun gesprek zou horen. Boos op zichzelf, vroeg hij zich af: Waarom voel ik me toch zo ongemakkelijk? Waar komt die schaamte vandaan?

De stilte van de straat, achter het trappen pad, maakte de plek alleen maar bijzonderder. Het had iets intiems, bijna magisch. Een tijdje stonden ze naast elkaar, zwijgend, en keken uit over de omgeving. Saïd wilde iets zeggen, maar de woorden bleven steken in zijn keel. Het voelde alsof alles wat hij zou zeggen het moment zou breken. Uiteindelijk stelde hij voor om verder te lopen, de steile straat in.

Het samen wandelen voelde goed. Zo goed, dat Saïd hoopte dat deze wandeling nooit zou eindigen. De straat was niet lang, maar hij leidde naar een klein park aan het einde. Een park dat leek te fluisteren over een verleden. Een oud naambord wees erop dat er ooit een molen had gestaan, en een heldere

beek kronkelde door het park, alsof die het verhaal stilletjes bevestigde.

Statige bomen – esdoorns, moerbeien, acacia's – reikten hoog boven hen uit. Hun brede kruinen zorgden voor koele schaduw en gaven het park een vredige uitstraling. In het midden lag een ronde tuin vol witte en rode rozen die hun kleur trots toonden in de zon. Het grindpad eromheen knisperde zacht onder hun schoenen, en verspreid door het park stonden metalen banken die uitnodigden tot rust.

Bij een bank onder een moerbeiboom bleven ze staan. Voordat ze gingen zitten, bukte Saïd zich om de gevallen rode moerbeien op te ruimen. Hij verzamelde ze zorgvuldig in zijn hand en legde ze neer tussen de buxusheggen, waar de vogels ze konden vinden.

Een zachte bries streek door het park. Het ritselde door de takken en bracht een verkoelende geur van rozen met zich mee. Het was alsof de tijd hier even stil stond, alsof de drukte van de wereld ver weg was. Ze gingen zitten. Saïd voelde een rust die hij lang niet had gevoeld, maar ook een spanning. Dit

moment voelde perfect, en hij wist dat het nu of nooit was.

De mussen sprongen van tak naar tak, druk kwetterend alsof ze een levendig gesprek voerden. Een paar witte libellen, met bruine vlekken op hun tere vleugels, fladderden sierlijk boven de bloemen, terwijl de bijen onverstoorbaar nectar verzamelden uit de bloesems. Onder de bank waar Saïd en Fariba zaten, gleed een zwarte zwerfkat stilletjes door het gras.

Fariba boog zich naar de kat toe, haar hand uitgestrekt. 'Hallo, knapperd,' zei ze zacht. Ze streek voorzichtig over zijn kopje. De kat snoof even aan haar vingers en rekte zijn nek uit, zijn hongerige blik bijna smekend. Maar Fariba had niets bij zich om hem te voeren.

Om hen heen stonden keurig geknipte buxusheggen, die als een lage groene muur het pad van de bank scheidde. Aan de rand van het park hing een vijgenboom zijn takken laag over de grond. Het gaf de plek een wilde, natuurlijke uitstraling. Het geluid van de natuur – het zachte ritselen van bladeren,

het gezoem van insecten – vulde de stilte, alsof het park hen wilde omarmen.

Saïd zat naast Fariba, zijn armen losjes op de rugleuning van de bank. Hij staarde omhoog naar de bomen, zoekend naar woorden die alles zouden veranderen. Uiteindelijk verbrak hij de stilte. ‘Lust je moerbeien, Fariba?’ vroeg hij. Ze keek hem aan, haar ogen vol nieuwsgierigheid. ‘Als je ze kunt pakken, graag,’ zei ze met een glimlach.

Saïd grijnsde, trok zijn schoenen uit en klom op de bank. Met uitgestrekte arm plukte hij een handvol donkere, sappige moerbeien van een lage tak. Toen hij weer ging zitten, schoof hij zijn voeten in zijn schoenen en bood haar de bessen aan.

‘Alstublieft,’ zei hij, met een gespeelde plechtigheid. ‘De service bij ons eerste afspraakje.’ Fariba glimlachte en nam een moerbeï uit zijn hand. Voorzichtig bracht ze hem naar haar lippen, bang dat het rode sap op haar kleding zou druipen. Terwijl ze proefde, weerklonk plots een luid getjilp boven hen. Hun blikken schoten omhoog.

Op een hoge tak zat een mannetjesmus. Hij draaide rond een vrouwtje, zijn vleugels trillend terwijl hij haar toezong. Maar zij bleef stil, alsof ze zich niet gewonnen wilde geven. Na een paar pogingen gaf het mannetje het op en vloog weg. Het vrouwtje volgde hem.

Saïd keek hen na, een glimlach om zijn lippen. Net zoals wij, dacht hij. Naast hem keek Fariba snel weg, haar gezicht een fractie roder. Ze zuchtte zacht, alsof ze zichzelf moed in sprak. ‘Goed, Saïd,’ zei ze uiteindelijk. ‘Wil je eindelijk vertellen wat je me hier wilde zeggen?’

Saïd voelde zijn hart bonzen. Hij wist dat hij geen uitstel meer kon veroorloven. Hij ademde diep in, rechtte zijn rug en keek haar aan.

‘Fariba,’ begon hij met moeite, ‘ik wil je iets vragen. Wil je met mij trouwen?’

Fariba keek hem aan. Een brede glimlach verscheen op haar gezicht terwijl ze nog een moerbeï uit zijn hand nam.

‘Ik wist al lang dat je verliefd op me was,’ zei ze zacht. Haar stem trilde een beetje, alsof ze zelf verbaasd was over de woorden die ze uitsprak. ‘Ik

hoorde het al van een paar collega's. Eigenlijk had ik verwacht dat je me dit veel eerder zou vragen.'

Een zware last gleed van Saïds schouders. Het voelde alsof hij eindelijk vrij kon ademen, alsof de spanning van de afgelopen maanden hem plots had verlaten. Hij glimlachte opgelucht, zijn gezicht zachter dan Fariba ooit had gezien. Fariba keek hem aan, haar hoofd een beetje schuin.

'Wat vind je eigenlijk zo leuk aan mij?' vroeg ze, haar toon licht plagerig, maar haar ogen serieus. Saïd aarzelde geen moment.

'Alles,' zei hij eenvoudig. Zijn stem klonk vastberaden, en hij boog iets naar haar toe. 'Ik wil altijd bij je zijn. Als ik bij jou ben, heb ik niemand anders nodig. Ik wil zelfs in dezelfde lucht ademen als jij. Bij jou voel ik me compleet.' Hij liet zijn blik even over het park dwalen, alsof de woorden daar makkelijker te vinden waren. 'Weet je,' ging hij verder, 'er waren anderen. Meisjes die me leuk vonden, maar niemand zoals jij. Jij bent de enige die mijn hart echt heeft gestolen. Ik wist niet eens dat ik in staat was om zoiets te voelen. Nu heb ik alles gezegd wat ik wilde zeggen.'

Maar toen glimlachte hij plots, alsof hij zich iets herinnerde. ‘Oh, nee, Wacht. Er is nog iets wat ik je moet vertellen.’

Fariba keek nieuwsgierig op. ‘Wat dan?’ vroeg ze zacht. Saïd leunde iets naar achteren en lachte nerveus.

‘Weet je nog die keer dat ik vroeg of ik een foto van je vader mocht zien?’

Fariba knikte langzaam, haar gezicht een en al vraag.

‘Dat was niet zomaar,’ gaf Saïd toe. Zijn stem klonk zachter nu, alsof hij een geheim vertelde.

‘Een paar nachten daarvoor had ik een droom. Ik zag jou in een park zitten, op een schommel. En ik zat op een bankje. Naast me zat een man. Ik wist meteen dat het je vader moest zijn, al had ik hem nog nooit gezien. Hij keek hoe ik naar jou keek – verliefd, zo eerlijk als ik maar kon zijn. Toen zei hij: ‘Ga haar vertellen dat je van haar houdt. Niet één keer, maar zo vaak als nodig is. Ze zal je liefde uiteindelijk accepteren.’

Hij stopte even, zijn blik op haar gericht.

‘En toen ik later de foto van je vader zag... Ik kon het niet geloven. Het was hem, precies zoals in mijn droom. Alleen een beetje ouder.’

Fariba keek hem met grote ogen aan. Ze herinnerde zich het moment precies.

‘Ja,’ zei ze zacht, ‘ik zag dat je ontroerd was toen je die foto bekeek. Maar waarom zei je niets?’

Saïd haalde zijn schouders op, bijna verlegen.

‘Ik was bang dat je me niet zou geloven. Of dat je zou denken dat ik het verzon om indruk op je te maken. Je had me nooit verteld hoe je vader eruitzag, toch? Maar voor mij was dat moment een teken. Ik wist het toen zeker: wij horen bij elkaar. Het kon niet anders. Dat besef, dat gaf me zoveel rust.’

Fariba glimlachte, al bleef ze een tikje sceptisch.

‘De meeste jongens proberen van alles om het hart van een meisje te veroveren. Sommigen liegen zelfs. Maar jij? Waarom heb je geen enkele poging gedaan? Geloof je in die romantische liefdes die alleen in verhalen voorkomen?’

Saïd keek haar recht aan, alsof hij haar woorden op waarheid woog.

‘Geloof jij dan niet in romantiek?’ vroeg hij uiteindelijk.

Fariba glimlachte breed en leunde een stukje achterover.

‘Volgens mij lees je gewoon te veel romantische boeken,’ zei ze met een plagerige toon. Haar ogen twinkelden terwijl ze hem vriendelijk toelachte. Saïd lachte mee. Voor het eerst voelde hij zich echt op zijn gemak bij haar.

Er viel een stilte tussen hen. Voor Saïd voelde het alsof de grond onder zijn voeten wegzakte. Even later verbrak Fariba de stilte en zei:

‘Weet je, Saïd, ik geef echt om je. Je bent mijn beste vriend, maar ik moet eerlijk met je zijn. Ik heb al heel lang een plan klaarliggen voor mijn toekomst. Ik heb ook andere huwelijksaanvragen gehad, maar die mannen waren gewoon niet mijn type. Hij is niet dat ik jou ongeschikt vind, maar ik ben vastbesloten om mijn eigen pad te volgen. Ik ben dit land zo beu, vooral vanwege de beklemde levensomstandigheden hier, zeker voor vrouwen. Ik snak naar vrijheid, naar frisse lucht. Mijn plannen zijn al bekend bij mijn werkgever, het ziekenhuis. Misschien heb jij er ook iets over gehoord. En toch kom je nu, met dit aanbod! Waarom, Saïd? Waarom doe je dit?’

Saïds wereld stortte in als een kaartenhuis toen hij Fariba dit hoorde zeggen. Hij liet zijn hoofd zakken

en voelde de zwaarte van de hele wereld op zijn schouders drukken. Zijn ademhaling versnelde, zijn borst voelde benauwd, en zijn hart leek even stil te staan. Hij dacht: ‘Waar sloeg die droom dan op? Was het gewoon een illusie? Ik had hier honderd procent op gerekend.’

Een innerlijke stem fluisterde:

‘Je bent te laat, jongen.’ In je droom zei haar vader dat je snel moest handelen en niet moest opgeven tot ze jouw liefde zou accepteren. Je hebt gefaald, alweer.’ Zijn gedachten maalden verder‘

‘Wat een dwaas ben ik. Waarom heb ik mijn hart aan haar verloren, terwijl ik al wist dat ze plannen had om te emigreren?’ De pijn van zijn eigen verwijt sneed diep.

Fariba en Saïd stonden op van de bank af en begonnen zwigend naar beneden te wandelen. Ze liepen door een rustig, smal zijstraatje, waar de schaduw van de bomen zacht op de stoep viel. De hele straat leek door de architect ontworpen voor romantische ontmoetingen.

Saïd keek naar de stenen onder hun voeten en de bladeren die op de grond lagen. ‘Misschien zijn deze

straat en haar bomen stille getuigen geweest van talloze 'nee's' die vele Leylies aan hun Madjnoenen hebben gegeven,' dacht hij met een pijnlijke glimlach. (Leylie en Madjnoen zijn in Perzische literatuur vergelijkbaar met Romeo en Juliet uit de westerse romantiek.)

Een oude man met warrige grijze haren en in een wit T-shirt opende het raam van zijn appartement, waarschijnlijk om wat frisse lucht binnen te laten vanwege de hitte. Hij bleef even stilstaan en keek naar hen. Een moment later vervaagde zijn gedaante achter de gaasgordijn. Saïd dacht dat misschien alle bewoners van deze straat inmiddels wisten wat een mislukking hij in de liefde was. De gedachte maakt hem nog hopelozer.

Ze liepen nog steeds samen, en Saïd wenste dat deze wandeling nooit zou eindigen. Stiekem hoopte hij op een wonder, iets dat de situatie zou keren en zijn lot zou veranderen in wat hij vurig verlangde. Toen ze bij hun bestemming aankwamen, zei Fariba opnieuw: 'Je wist toch wat mijn toekomstplan was, Saïd? Je wist het toch?' Saïd bleef stil en zei niets. Uiteindelijk bracht hij haar naar huis, en namen ze afscheid.

Op een bewolkte maandagmiddag, tijdens de pauze in het ziekenhuis, gingen Saïd en Fariba onder een oude esdoornboom in de grote tuin zitten. Fariba keek hem aan en zei: 'Lieve Saïd! Het is zover. De tijd om te vertrekken is aangekomen. Het spijt me dat ik zoveel verdriet en verwarring in jou leven heb gebracht. Ik wist al lang dat je gevoelens voor mij had, maar ik besepte niet dat ze zo diep gingen. Ik begrijp je gevoelens helemaal en wil je daarvoor oprecht mijn excuses aanbieden. Ik hoop dat je de ware liefde vind, iemand die je echt gelukkig kan maken. Zorg goed voor je zelf, en wees alstublieft niet te naïef in de liefde.' Saïd was sprakeloos; geen enkele woord kwam over zijn lippen. Het voelde alsof de hele wereld verging. Hij dacht: ' is dit het einde van ons verhaal?'

Hij ging weer naar de zesde trap, stak een sigaret op en staaarde naar de omgeving. Aangeslagen, verdrietig en verward zat hij daar, terwijl enkele voorbijgangers hem met bezorgde blikken aankeken. Hij leek eenzaam, verloren in zijn gedachten.

‘Wat is er allemaal gebeurd?’ dacht hij. ‘Waar ben ik mee bezig? Waarom kom ik altijd gesloten deuren tegen? Waarom ben ik zo gebroken?’ Wat is er mis met mij? De zwaarte van zijn gevoelens drukte zwaar op zijn borst. Hij voelde zich zo ellendig dat hij bijna wilde huilen of zelfs verdwijnen. Zijn teleurstelling in zichzelf was immens. Hij dacht aan de keuzes die hij de afgelopen jaren had gemaakt en vroeg zich af hoe het zover had kunnen komen?

Na Fariba’s vertrek raakte Said in een diepe depressie. Hij had negens meer zin in, en alles voelde zinloos. Het ziekenhuis, waar zoveel herinneringen aan haar lagen, confronteerde hem voortdurend met zijn mislukte liefdesavontuur. Het werd ondraaglijk. Vaak, wanneer hij alleen was, hilde hij in stilte. Hij vroeg zichzelf keer op keer af: ‘Waarom ben ik niet zoals andere jongens? Waarom kan ik niet gewoon meisjes versieren, van ze genieten en ze daarna loslaten? Waarom moei ik me zo diep hechten aan één meisje?’

De dagen die volgden, waren leeg en zwaar. Op het werk kon hij zich nauwelijks concentreren. Alles in het ziekenhuis herinnerde hem aan Fariba, de

gangen waar ze samen liepen, bij de koffiemachine waar ze soms een korte glimlach deelden.

Hij nam een paar dagen vrij en besloot zijn neef in het noorden van Iran op te zoeken. Misschien zou de natuur hem troosten., dacht hij,

Bij aankomst begroette zijn neef hem hartelijk, in zijn dialect sprekend. '*Salam, amoe djan.* welkom.' Maar Saïd's gedachten bleven elders. (amoe djan betekent lieve neef.)

De volgende dag nam zijn neef hem mee naar het strand. De zeelucht en het geluid van de golven deden iets met hem, maar niet genoeg. Hij liep weg van de anderen en ging op een omgevallen boomstam zitten. De horizon leek eindeloos, maar ook dat bracht geen rust. Hij stelde zich Fariba voor, aan de andere kant van de wereld, misschien ook op een strand. 'Kom terug, Fariba,' fluisterde hij. 'Nergens vind je een liefde zoals de mijne.' Zijn neef merkte zijn onrust op. 'Wat is er, *amoe djan*? Je lijkt zo ongelukkig.' Maar Saïd wuifde het weg. 'Het is niets,' loog hij.

Die nacht kon hij niet slapen. Hij stond bij het raam en keek uit over de verlichte stad. Alles voelde verstikkend, zelfs de stilte. De volgende ochtend nam hij afscheid van zijn familie.

‘Waarom ga je al?’ vroeg zijn neef. ‘Wacht er iemand op je in Teheran?’

‘Ja, *amoe djan*’ antwoordde Saïd kort. Hij loog opnieuw. Niemand wachtte op hem. Alleen een leeg appartement.

Terug in Teheran zocht hij het Zesde Trappen Pad weer op. De plek waar hij ooit hoop voelde, bracht nu slechts pijn. Maar hij bleef erheen gaan, alsof de herinneringen hem konden genezen. Op het werk kreeg hij een vast contract. Zijn collega Madjid vertrok, en nieuwe gezichten vulden de leegte. Maar voor Saïd bleef alles hetzelfde. Zijn dagen waren gevuld met routine, zijn nachten met herinneringen aan Fariba, de vrouw die als een vogel uit zijn leven was gevlogen, en een wond had achtergelaten die nooit zou genezen.

Wanneer het rustig was in het ziekenhuis, dwaalden Saïds gedachten vaak af naar Fariba. Soms stond hij bij het raam in de gang en probeerde zich voor te stellen wat zij op dat moment in Amerika zou doen.

Was ze al getrouwd? Dacht ze nog weleens aan haar verleden in Iran? Ging zij ook weleens 's nachts bij het raam zitten, met een kopje thee in haar hand, starend naar de horizon? En dacht ze nog aan zijn aanzoek?

Saïd worstelde met zijn herinneringen aan Fariba en trok zich steeds meer terug bij zijn werk. Hij maakte nauwelijks contact met zijn collega's en sprak alleen af en toe met Hassan en Alireza over Fariba. Soms hoopte hij dat iemand in het ziekenhuis iets van haar had gehoord, maar niemand wist iets. Zijn Simorgh- de mythische Perzische vogel- was naar de Qhaf-berg gevlogen zonder een enkele veer achter te laten- De veer die, volgens de oude Perzische legende, de Simorgh weer zou laten verschijnen als je hem verbrandt. Saïds verdriet leek eindeloos en onoverkomelijk.

Er waren een paar nieuwe collega's bijgekomen in het ziekenhuis, jonge vrouwen die hun eerste werkervaring opdeden. Sommigen van hen hoopten een partner te vinden op de werkvloer. Maar Saïd voelde zich tot geen van hen aangetrokken. Hij had een onzichtbare muur om zich heen opgetrokken.

Niets leek hem te kunnen bereiken. Hij hield zijn gevoelens en innerlijke strijd voor zichzelf.

‘Waarom ben je zo stil en teruggetrokken?’ vroeg een nieuwe jonge vrouwelijke collega op een dag.

‘Er is niets aan de hand met mij,’ antwoordde Saïd.

‘Ik wil jullie gewoon niet storen tijdens het werk.’

‘Waarom doe je geen dutje tijdens de nachtdienst als het rustig is? Je blijft altijd paraat staan. Is dat niet vermoeiend?’

‘Nee hoor,’ zei Saïd. ‘Er moet tenminste één van ons alert blijven voor spoedgevallen.’

‘Waarom assisteer je bijna altijd bij alle operaties? En waar denk je aan als je bij het raam zit en naar buiten staart?’

‘Soms lees ik iets, drink ik thee of rook een sigaret. Dit is mijn favoriete plekje in het ziekenhuis.’

‘Maar je zit daar vaak en praat nauwelijks met anderen. Zit er iets je dwars?’

‘Laat me maar,’ zei Saïd resoluut, terwijl hij de blik van zijn collega ontweek. ‘Er is echt niets aan de hand.’

Hij wist dat sommige jonge collega’s verliefd waren op elkaar, maar hij wilde met niemand over zijn eigen verliefdheid praten. Zelfs toen Hassan hem

vroeg hoe het met hem ging, bleef hij zwijgen over Fariba. Hij deed alsof alles in orde was, maar Hassan prikte erdoorheen. ‘Kijk, Saïd,’ zei Hassan. ‘Fariba was een geweldige vrouw. Je had haar moeten vertellen dat je van haar hield. Maar misschien was het gewoon niet de bedoeling. Het leven gaat door, Saïd. Kijk om je heen. Hier lopen ook geweldige vrouwen rond, bijvoorbeeld...’

‘Laat maar, Hassan,’ onderbrak Saïd hem met een zucht. ‘Ik zit niet zo in elkaar.’ Dit soort gesprekken maakte Saïd alleen maar gefrustreerder. Hij voelde zich onbegrepen en trok zich verder terug.

Om zijn gedachten te verzetten, pakte hij zijn oude hobby's weer op. Hij volgde Engelse lessen, speelde muziek en begon met kalligrafie. Zijn vader, die zelf een prachtig handschrift had, zei altijd dat een mooi handschrift alleen was weggelegd voor intelligente en wijze mensen. Van alle Iraanse dichters beschouwde Saïds vader Hafez als de beste, al begreep Saïd nooit waarom. Wanneer hij in het bijzijn van zijn vader kalligrafie oefende, kreeg hij veel complimenten. Maar alles wat hij verder deed, leek nooit goed genoeg.